DOI: https://doi.org/10.59295/DIA.2026.1.12
CZU: 796(478):94(73:47+57)"1947/1991"
Orcid ID: 0000-0001-5512-4471

INFLUENȚA RĂZBOIULUI RECE ASUPRA DEZVOLTĂRII SPORTULUI ÎN URSS. STUDIU DE CAZ: RSS MOLDOVENEASCĂ

Doctorand al Școlii Doctorale Științe Umaniste și ale Educației, Universitatea de Stat din Moldova. "Olympic Studies Centre", beneficiar al Programului de Granturi de cercetare pentru doctoranzi și cercetători la început de carieră. Secretar de stat în cadrul Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, membru al Asociației Istoricilor din Republica Moldova „Alexandru Moșanu".

Domeniile de preocupare științifică și profesională includ: istoria sportului și a educației fizice, istoria olimpismului și a mișcării olimpice, politici publice în domeniul educației și sportului, legislația sportivă, management educațional și sportiv, precum și cercetări privind sportivii disidenți în Uniunea Sovietică. A publicat 15 articole și studii științifice în Republica Moldova și România, dintre care cele mai recente: *Sistemul de educație fizică și sport în tranziție: de la Uniunea Sovietică la Republica Moldova (1988–1996)*. În: *Latinitate, Romanitate, Românitate*, Ed. 8, 31 octombrie – 2 noiembrie 2024, Chișinău. Chișinău: Bons Offices, 2025, Ediția 8, p. 461-470 etc.

Sergiu GURIN

Influența Razboiului Rece asupra dezvoltării sportului în URSS.
Studiu de caz: RSS Moldovenească

Rezumat. În studiul științific se analizează modul în care rivalitatea geopolitica dintre URSS și Statele Unite ale Americii în perioada Războiului Rece (1947–1991) a determinat politica sportivă sovietică și a influențat, în mod specific, dezvoltarea sportului în Republica Sovietică Socialistă Moldovenească (RSSM). Pornind de la premisa că sportul de performanță a constituit un instrument deliberat al propagandei și al legitimării ideologice a sistemului sovietic, investigația examinează infrastructura sportivă creată în RSSM, participarea sportivilor moldoveni la competițiile internaționale sub drapelul sovietic, dimensiunea identitară a performanței sportive într-o republică periferică, precum și moștenirea acestui sistem după destrămarea Uniunii Sovietice. Concluziile redau complexitatea raportului dintre instrumentalizarea politică a sportului și valorile autentice ale performanței atletice.

Cuvinte-cheie: sport sovietic, propagandă, Jocuri Olimpice, identitate, Război Rece, URSS, RSSM.

The Influence of the Cold War on the Development of Sport in the USSR.
Case Study: Moldovan RSS

Abstract. In scientific study analyzes how the geopolitical rivalry between the USSR and the United States of America during the Cold War (1947–1991) shaped Soviet sports policy and specifically influenced the development of sport in the Moldavian Soviet Socialist Republic. Starting from the premise that elite sport served as a deliberate instrument of propaganda and ideological legitimization of the Soviet system, the study examines the sports infrastructure created in the MSSR, the participation of Moldavian athletes in international competitions under the Soviet flag, the identity dimension of sports performance in a peripheral republic, and the legacy of this system after the dissolution of the USSR. The conclusions reveal the complexity of the relationship between the political instrumentalization of sport and the authentic values of athletic performance, suggesting that the Soviet system paradoxically generated a lasting human and cultural sports capital.

Keywords: Soviet sport, propaganda, Olympic Games, identity, Cold War, USSR, MSSR.

Context general. Contextul geopolitic al Războiului Rece (1947–1991) a generat una dintre cele mai profunde și de durată competiții ideologice din istoria modernă, în care sportul a ocupat un loc aparte. Confruntarea dintre sistemul capitalist, reprezentat de Statele Unite ale Americii, și cel socialist, condus de Uniunea Sovietică, a depășit cu mult granițele diplomației și ale cursei înarmării, extinzându-se în arene sportive, stadioane și terenuri de joc de pe întregul glob pământesc. Sportul de performanță a devenit, în viziunea Kremlinului, un instrument de legitimare ideologică, un mijloc de demonstrare a superiorității sistemului sovietic față de cel occidental [1, p. 435].

Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, ca parte componentă a URSS, nu a constituit o excepție de la această paradigmă. Deși periferică, din punct de vedere geografic și demografic, în raport cu centrele de putere ale imperiului sovietic, RSSM a participat activ la proiectul sportiv al URSS, contribuind cu sportivi de performanță ai delegațiilor sovietice prezente la Jocurile Olimpice și la alte competiții internaționale de referință. În pofida unei finanțări oferite de statul sovietic, sportul moldovenesc oricum se confrunta cu probleme de ordin economic și uman; insuficiența resurselor financiare pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale, lipsa de specialiști în domeniu, absența unei viziuni clare asupra perspectivei strategice a domeniului sportului. „Centrul" solicita rezultate prompte, de aceea specialiștii și conducătorii sportului local, expediau rapoarte cantitative și calitative exagerate, în ceea ce privește numărul celor care practicau activități sportive și a numărului celor care îndeplineau categoriile sportive și normele *Gata Pentru Muncă și Apărare* (GMA).

Prezentul articol își propune sa analizeze modul în care politica sportivă a URSS, determinată în mare măsura de rivalitatea cu Occidentul, a influențat dezvoltarea sportului în RSSM, identificând totodată particularitățile locale ale acestui fenomen.

Sportul sovietic ca instrument al Războiului Rece. Intrarea URSS pe scena olimpică internațională, în anul 1952, la Jocurile Olimpice de la Helsinki, a marcat un moment de cotitură în istoria sportului mondial. De la bun început, delegația sovietica a adoptat o atitudine competitivă față de cea americană, clasamentul pe medalii transformându-se într-un substitut simbolic al luptei pentru supremație globală [2, p. 307]. Această perspectivă nu era una întâmplătoare, ci era rezultatul unei politici deliberate, elaborate la nivelul cel mai înalt al aparatului de stat sovietic.

Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice (CC al PCUS) a emis o serie de directive prin care sportul de performanță era integrat explicit în strategia de propagandă externă a statului sovietic. Astfel, decizia din 1959, privind dezvoltarea culturii fizice și a sportului de masă stabilea nu doar obiective cantitative pentru infrastructura sportivă, ci și ținte calitative în materie de performanță internațională [3, p. 78]. Sportivii sovietici trebuiau să demonstreze, prin victoriile lor, că „omul nou", format în laboratorul socialismului, era superior omologului său din lumea capitalistă.

Un articolul intitulat „Sportivii și războiul tenebru" reflectă clar instrumentalizarea discursului sportiv în logica confruntării ideologice Est–Vest. Textul face referire la apelul municipalității din Grenoble privind transformarea anului olimpic 1968 într-un „an al păcii", la rezoluția adoptată de Comitetul Internațional Olimpic și la susținerea acesteia de către reprezentanții blocului socialist [17, p. 1]. Materialul critică intervenția militară a Statelor Unite în Vietnam, prezentând-o ca incompatibilă cu idealurile olimpice. Este invocat cazul sportivului american Robert Carmody, precum și poziția fotbalistului brazilian Edson Arantes do Nascimento (Pele), care ar fi condamnat „aventura Pentagonului". De asemenea, sunt menționate declarații ale unor sportivi vest-germani care califică războiul drept „crimă".

Această viziune instrumentală asupra sportului a dus la crearea unui sistem puternic de selecție, pregătire și susținere a sportivilor de performanță. Școli sportive specializate, centre de pregătire olimpică, institute de medicină sportivă și laboratoare au fost înființate în toată

Uniunea Sovietică, inclusiv în republicile unionale, cu scopul de a maximiza potențialul sportiv al populației [4, p. 102]. Sportivii de performanță beneficiau de privilegii materiale considerabile: salarii mai mari, acces la bunuri de consum deficitare, apartamente și posibilitatea de a călători în străinătate.

În ziarul „Sovetskaia Moldaviia" sunt evidențiate performanțele sportivilor sovietici în competițiile internaționale, prezentate într-o manieră care subliniază constant superioritatea sportului din URSS. Se menționează victoria fostului campion mondial la șah, marele maestru sovietic Mihail Tal, în turneul internațional desfășurat la Porz (RFG). Tal a acumulat 9 puncte, devansându-l pe englezul Miles (8,5 puncte) și pe alți competitori vest-europeni. Formula titlului – „Pobeditel – sovetskii shakhmatist" (*rus*., – „Învingătorul – șahistul sovietic") – accentuează explicit dimensiunea național-statală a succesului sportiv, transformând performanța individuală într-un indicator al prestigiului internațional al URSS [19, p. 4].

În același număr al periodicului sunt prezentate rezultatele echipelor de fotbal ale URSS la turneul internațional de juniori (până la 18 ani), desfășurat la Moscova, în memoria lui Valentin Granatkin. Prima și a doua selecționată a URSS au condus clasamentul alături de Brazilia, iar presa remarcă faptul că a doua echipă sovietică era formată din jucători mai tineri decât adversarii lor, fapt sugerat ca dovadă a soliditătii sistemului de pregătire [19, p. 4].

Totodată, se relatează despre turneul hocheiștilor sovietici în Olanda, unde campionii mondiali au câștigat toate cele opt meciuri disputate, inclusiv împotriva echipei Suediei și a selecționatei naționale olandeze (16:4). Astfel de rezultate erau prezentate ca expresii ale hegemoniei sportive sovietice în discipline-cheie ale competiției Est–Vest [19, p. 4]. Aceste relatări confirmă faptul că presa republicană din RSSM reproducea integral discursul unional privind performanța sportivă ca expresie a superiorității sistemului socialist în arena internațională.

Un alt instrument de propagandă și educare a maselor era cultul personalității prin exemplificarea diferitor „eroi", unii cu istorii adevărate, iar alții cu biografii mitizate. În programul televizat dedicat Zilei Victoriei este menționat un „voenno-sportivnyi prazdnik" (sărbătoare militar-sportivă) organizată la Școala Medie nr. 3 din Bender, cu participarea veteranilor de război [21, p. 1]. Asocierea explicită dintre comemorarea militară și activitățile sportive școlare confirmă rolul sportului ca instrument de educație patriotică și continuitate simbolică între generațiile combatante și tineret [22, p. 1]. De asemenea, discursurile și transmisiunile dedicate „eroilor frontului" și „păstrării tradițiilor de luptă" creează un cadru ideologic în care cultura fizică este integrată în paradigma apărării patriei socialiste.

Caricatură din ziarul „Moldova Socialistă", în articolul Profanarea Jocurilor Olimpice în intitulată *Unchiul Săm se pregătește de Olimpiada 84 (Los Angeles), boicotată de statele socialiste, cu excepția României*. Nr. 174 26.07.1984. Autor D. Datii.

Infrastructura sportivă în RSSM în contextul competiției Est–Vest. Dezvoltarea infrastructurii sportive în RSSM a urmat îndeaproape tiparele impuse de Moscova, adaptate însă la condițiile specifice ale republicii unionale. În perioada postbelică, Chișinăul a beneficiat de investiții semnificative în domeniul

sportului, valorificate în construcția mai multor obiective de infrastructură sportivă. Stadionul Republican, inaugurat în 1952 și modernizat ulterior a devenit principalul simbol al ambiției sportive a RSSM, găzduind competiții de fotbal, atletism și alte discipline.

Asociațiile sportive voluntare (ASV) – „Dinamo", „Spartak", „Lokomotiv", „Burevestnik" – și-au extins rețelele și în Moldova sovietică, integrând structurile sportive locale în sistemul unional. Fiecare ASV era afiliată unui minister sau unui sector specific: „Dinamo" era legată direct de Ministerul Afacerilor Interne, „Spartak" de sindicate, iar „CSKA" de forțele armate. Această integrare instituțională asigura finanțarea sistematică a activităților sportive și a sportivilor de performanță nemijlocit, dar și o formă de control politic si ideologic.

La nivel educațional, școlile sportive pentru tineret și juniori au proliferat în toată republica, identificând și cultivând talentele sportive de la vârste fragede. Până la sfârșitul anilor 1960, RSSM dispunea de zeci de astfel de instituții, pregătind sportivi la diferite probe: gimnastică, lupte, box, atletism, jocuri sportive, sporturi nautice, ecvestră ș.a. Această infrastructură instituțională a constituit fundamentul pe care s-au putut afirma viitori sportivi de talie internațională.

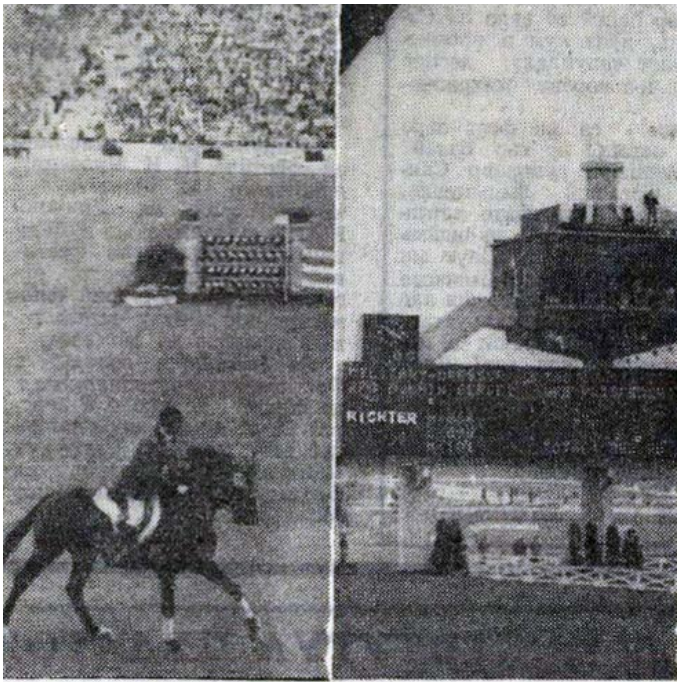
Sportivii din RSSM la Jocurile Olimpice: identitatea regională. Participarea sportivilor din RSSM la Jocurile Olimpice sub drapelul sovietic ridica o problema identitară complexă. Oficial, aceștia reprezentau Uniunea Sovietica ca entitate politică unitară, dar nu republicile lor de origine. Cu toate acestea, victoriile lor erau mediatizate intens în presa moldovenească de epocă, creând un sentiment de mândrie și apartenență regională care coexista, adesea în tensiune, cu identitatea sovietică centralizatoare.

Printre sportivii originari din RSSM care s-au distins pe scena olimpică se numără sportivi care au contribuit la impresionantul bilanț de medalii al delegației sovietice [8]: 1960, Roma – Gusman Cosanov, bronz (atletism); 1968, Mexico – Naum Procopeț, bronz (caiac-canoe); 1976, Montreal – Larisa Popova, argint (canotaj academic); 1980, Moscova – Larisa Popova, aur (canotaj academic); 1980, Moscova – Stela Zaharova, aur (gimnastica artistică); 1980, Moscova – Svetlana Dovjenco, argint (atletism); 1988, Seul – Nicolae Juravschi, două medalii de aur (caiac-canoe); 1988, Seul – Igor Dobrovolschi, aur (fotbal); 1988, Seul – Iurii Bașcatov, argint (natație); 1988, Seul – Timofei Screabin, bronz (box); 1988, Seul – Serghei Marcoci, bronz (polo pe apă); 1988, Seul – Natalia Rusnacenco, bronz (handbal).

Jocurile Olimpice de la Moscova, din 1980, au reprezentat un moment aparte pentru sportul sovietic în general și pentru cel moldovenesc în particular. Organizarea Jocurilor Olimpice pe teritoriul sovietic a impus un efort de pregătire și investiție fără precedent, din care a beneficiat indirect și RSSM, prin modernizarea unor facilități și prin intensificarea programelor de pregătire. Boicotul occidental, condus de SUA, a afectat competitivitatea unor competiții, dar a permis și o concentrare mai mare de medalii în lagărul sovietic [9, p. 178].

Invazia sovietică în Afghanistan (23 decembrie 1979) a reprezentat un moment de ruptură în dinamica destinderii Est–Vest și a determinat administrația președintelui Jimmy Carter să adopte o serie de sancțiuni împotriva URSS, dintre care cea mai controversată a fost boicotarea Jocurilor Olimpice de la Moscova, din 1980 [23, p. 43-69]. Boicotul a fost justificat prin mai multe argumente: sancționarea agresiunii sovietice; prevenirea obținerii unei victorii propagandistice de către Moscova; descurajarea extinderii influenței sovietice în Orientul Mijlociu; reafirmarea poziției morale a Occidentului în confruntarea bipolară [24, p. 43-69].

Comitetul Olimpic Internațional (IOC), sub conducerea lui Lord Killanin, a respins ferm boicotul, invocând faptul că URSS nu încălcase regulamentele olimpice și că Jocurile Olimpice aparțineau mișcării olimpice, nu guvernelor naționale [25, p. 43-69]. Atât Comitetul Olimpic al SUA (USOC), cât și Comitetul Olimpic Canadian (COA) s-au opus inițial deciziilor guvernamentale, susținând autonomia sportului față de politică [26, p. 43-69]. În ambele cazuri

Seghei Muhin – participant la Jocurile Olimpice din Munhen. Sursa – „Moldova Socialistă", nr. 229, 29.09.1972. În articolul *Solii Moldovei în echipa țării*, autor Dumitru Coval.

însă, presiunea politică și financiară a determinat capitularea organizațiilor sportive.

Un material amplu dedicat pregătirii Olimpiadei–80 prezintă construcția Satului Olimpic și a infrastructurii sportive din Moscova (76 din 99 de obiective urmau să fie realizate în capitală). Se subliniază implicarea tuturor republicilor unionale, a Comsomolului și a conducerii superioare de partid și de stat [18, p. 1].

Olimpiada este definită drept „recunoaștere a meritelor URSS în lupta pentru pace" și expresie a ideilor de umanism și prietenie între popoare. Se menționează explicit că pregătirea jocurilor reprezintă „o chestiune a întregului popor", iar simbolul oficial – Mișka – este prezentat ca ambasador al imaginii internaționale a statului sovietic [27, p. 144-168]. Această prezentare confirmă dimensiunea geopolitică și propagandistică a Olimpiadei din 1980, integrată în logica competiției ideologice a Războiului Rece.

Fotbalul moldovenesc și dimensiunea sa politică. Fotbalul a ocupat un loc special în peisajul sportiv al RSSM, bucurându-se de cea mai largă popularitate în rândul populației. Clubul „Moldova" Chișinău a evoluat în ligile superioare ale campionatului sovietic, atingând apogeul în anii 1960–1970, atunci când a participat în Prima Ligă a Uniunii Sovietice.

Meciurile de fotbal aveau o relevanță simbolică ce depășea cadrul pur sportiv. Confruntările cu cluburile reprezentative din alte republici unionale sau cu echipele orașului Moscova constituiau, în percepția publicului moldovenesc, momente de afirmare identitară, în care reușitele sportive căpătau conotații de orgoliu regional. Autoritățile republicane utilizau performanțele fotbalistice ca argument în negocierile cu centrul pentru alocarea de resurse și recunoaștere simbolică [10, p. 201].

Un articol publicat în ziarul „Tineretul Moldovei", în anul 1968, reflectă poziția echipei „Moldova" Chișinău în cadrul campionatului unional de fotbal. Se menționează victoria categorică împotriva formației „Spartak" Gomel (4:0), rezultat care a permis acumularea a 25 de puncte după 22 de meciuri și apropierea de grupul fruntaș al clasamentului [16, p. 1].

Clasamentul subgrupei era dominat de echipele armatei sovietice – SKA Odesa, SKA Lvov, SKA Kiev – fapt ce ilustrează rolul instituțiilor militarizate în organizarea și performanța sportului sovietic. Echipa „Moldova" Chișinău a ocupat locul opt într-o competiție care reunea

echipe din diverse republici unionale (Riga, Lvov, Vilnius, Tallinn, Leningrad ș.a.), consolidând caracterul integrator al sistemului sportiv al URSS.

Relatarea despre „turneul responsabil" pe care echipa urma să-l efectueze la Riga, Tallinn, Leningrad și Kiev evidențiază atât nivelul competițional ridicat, cât și circulația interrepublicană specifică modelului sportiv sovietic. Presa prezenta aceste confruntări drept evenimente de interes major, alimentând un sentiment de mândrie regională în cadrul sistemului unional.

Pe plan internațional, cluburile sovietice, inclusiv ocazional reprezentanți din RSSM, participau la competițiile europene intercluburi, oferind ocazia unor confruntări directe cu echipe occidentale. Aceste meciuri erau investite cu o semnificație ideologică evidentă, victoria asupra unui club occidental fiind prezentată în mass-media sovietică drept o confirmare a superiorității sistemului socialist [12, p. 89]. În memoria colectivă este distins campionul olimpic la fotbal de la Jocurile Olimpice din Seul – 88, Igor Dobrovolschi, care pe lângă faptul că este „produsul" școlii moldovenești de fotbal și absolvent al Liceului cu Profil sportiv din Chișinău, Dobrovolschi este ultimul sportiv sovietic care a marcat pentru URSS un gol oficial, acela era golul triumfător ce o făcea pe URSS campioană olimpică la fotbal. După destrămarea URSS, campionul olimpic semnează un contract cu renumita echipă de fotbal Olympic Marseille, cu care obține Cupa Ligii Campionilor la fotbal.

Declinul și moștenirea sistemului sportiv sovietic în Republica Moldova. Ultimii ani ai existenței URSS au adus o criză profundă a sistemului sportiv sovietic, inclusiv în RSSM [28, p. 461-470]. Diminuarea finanțărilor, instabilitatea politică și, ulterior, destrămarea statului sovietic au destructurat infrastructura sportivă elaborată în decenii de investiții sistematice. Mulți sportivi de valoare au emigrat în alte state, fie pentru a-și continua carierele în condiții mai favorabile, fie în căutarea unor perspective economice mai bune.

Republica Moldova independentă (din 1991) a moștenit infrastructura sportivă sovietică, dar s-a confruntat cu dificultăți majore în menținerea și dezvoltarea acesteia în condițiile tranziției la economia de piață. Insuficiența finanțărilor publice, privatizarea parțială a infrastructurii sportive și absența unui cadru legislativ coerent au contribuit la deteriorarea sistemului de pregătire sportivă.

Cu toate acestea, moștenirea perioadei sovietice rămâne vizibilă în cultura sportivă a Republicii Moldova. Valorile de performanță, disciplina antrenamentului sistematic și tradițiile unor discipline sportive (lupte, haltere, canoe, judo, box) reprezintă un capital uman și cultural acumulat în deceniile Războiului Rece, care continuă să genereze sportivi de valoare chiar și în condițiile mult mai precare ale prezentului.

Concluzii. Analiza influenței Războiului Rece asupra sportului în URSS, cu aplicare în cazul RSSM, denotă complexitatea raportului dintre politică și sport în sistemele totalitare. Sportul nu a fost niciodată, în viziunea sovieticilor, un domeniu autonom, ci un instrument deliberat al proiectului politic și ideologic al statului. Această instrumentalizare a generat, paradoxal, performanțe sportive autentice de pregătire remarcabilă, care au servit, totodată, scopurilor propagandistice ale regimului politic.

Cazul RSSM ilustrează modul în care o republică periferică putea participa activ la proiectul sportiv central sovietic, adaptându-l la condițiile și tradițiile locale, și contribuind la construcția identității colective a populației. Victoriile sportivilor moldoveni sub culorile URSS au generat „un patriotism" regional care funcționa simultan ca factor de integrare în spațiul sovietic și ca nucleu al unei identități distincte, potențial subversiv față de omogenizarea ideologică impusă de Moscova.

Cercetarea acestui domeniu rămâne relevantă nu doar pentru înțelegerea istoriei sovietice, ci și pentru analiza prezentului: modelele de politică sportivă, strategiile de utilizare a sportului în scopuri de imagine și identitate națională, precum și tensiunile dintre centru și periferie sunt teme cu rezonanță directă în contextul contemporan.

Referinte bibliografice:

1. Riordan, James. *Sport in Soviet Society*. Cambridge: Cambridge University Press, 1977, p. 435.

2. Edelman, Robert. *Serious Fun: A History of Spectator Sports in the USSR*. New York: Oxford University Press, 1993, p. 307.

3. Hotărârea Comitetului Central al PCUS și a Consiliului de Miniștri al URSS „Cu privire la măsurile pentru dezvoltarea ulterioară a culturii fizice și sportului în țară", 9 ianuarie 1959. În: „Culegere de hotărâri ale Guvernului URSS", 1959, nr. 1.

4. Keys, Barbara. *Globalizing Sport: National Rivalry and International Community in the 1930s*. Cambridge: Harvard University Press, 2006, 288 p.

5. Zubkov, Ivan. *Dobrovolnye sportivnye obshchestva SSSR*. În: „Teoria i praktika fizicheskoi kultury", 1965, nr. 3.

6. Kogan, Mark Iakovlevich. *Sovetskaia sistema sportivnogo obrazovania*. Moskva: Pedagogika, 1982.

7. Shakhlina, Larisa. *Zhenskii sport v SSSR: dostizheniia i protivorechiia*. În: „Olimpiiskoe obozrenie", nr. 4 (12), 1991, p. 34-61.

8. www.olympic.md (consultat la 28.02.2026).

9. Guttmann, Allen. *The Olympics: A History of the Modern Games*. Urbana: University of Illinois Press, 2002, 214 p.

10. Dima, Nicholas. *Moldova and the Moldovans*. Stanford: Hoover Institution Press, 1991, 194 p.

11. Wagg, Stephen; Andrews, David L. *East Plays West: Sport and the Cold War*. London: Routledge, 2007, 352 p.

12. Wagg, Stephen; Andrews, David L. *East Plays West: Sport and the Cold War*. London: Routledge, 2007, 352 p.

13. Hoberman, John. *Sport and Political Ideology*. Austin: University of Texas Press, 1984, p. 315.

14. Hoberman, John. *Sport and Political Ideology*. Austin: University of Texas Press, 1984, p. 315.

15. Hoberman, John. *Sport and Political Ideology*. Austin: University of Texas Press, 1984, p. 315.

16. Mîndru, S. *Pered otvetstvennoi poezdkoi*. În: „Molodej Moldovy", nr. 92, 8 august 1968, p. 1.

17. Gurkov, A. *Sportsmeny i 'gryaznaia voina*. În: „Molodej Moldovy", nr. 92, 8 august 1968, p. 1.

18. Interviu cu I.T. Novikov: *Rastut etaji Olimpiiskoi derevni*. În: „Sovetskaia Moldaviia", nr. 185, 12 august 1978, p. 1.

19. Denisova, R. *Pobeditel – sovetskii shakhmatist; Lideram tesno; Turne zaversheno*. În: „Sovetskaia Moldaviia", nr. 9, 12 ianuarie 1982, p. 4.

20. Denisova, R. *Pobeditel – sovetskii shakhmatist; Lideram tesno; Turne zaversheno*. În: „Sovetskaia Moldaviia", nr. 9, 12 ianuarie 1982, p. 4. Denisova, R. *„Pobeditel – sovetskii shakhmatist"; „Lideram tesno"; „Turne zaversheno"*. În: „Sovetskaia Moldaviia", nr. 9, 12 ianuarie 1982, p. 4.

21. Kacianov, I. *Prazdnik Pobedy*. În: „Sovetskaia Moldaviia", nr. 108, 9 mai 1973, p. 1.

22. Kacianov, I. *Prazdnik Pobedy*. În: „Sovetskaia Moldaviia", nr. 108, 9 mai 1973, p. 1.

23. Rice, Andrew C. *The American and Canadian Decisions to Boycott the 1980 Moscow Olympics: A Comparative Analysis*. În: „Journal of Olympic Studies", vol. 6, No. 2, Fall 2025, p. 43-63.

24. Rice, Andrew C. *The American and Canadian Decisions to Boycott the 1980 Moscow Olympics: A Comparative Analysis*. În: „Journal of Olympic Studies", vol. 6, No. 2, Fall 2025, p. 43-63.

25. Rice, Andrew C. *The American and Canadian Decisions to Boycott the 1980 Moscow Olympics: A Comparative Analysis*. În: „Journal of Olympic Studies", vol. 6, No. 2, Fall 2025, p. 43-63.

26. Rice, Andrew C. *The American and Canadian Decisions to Boycott the 1980 Moscow Olympics: A Comparative Analysis*. În: „Journal of Olympic Studies", vol. 6, No. 2, Fall 2025, p. 43-63.

27. Xenofontov, Ion Valer. *Participarea Moldovei sovietice la Olimpiada-80: ștafeta și industria olimpică*. În: *Larisa Popova, Marea Campioană, sau Zeița Canotajului Academic de la Nistru* / Red. șt.: Boris Boguș; coord.: Ion Valer Xenofontov; resp. de ed.: Lidia Prisac. Chișinău: Lexon-Prim, 2023. p. 144-168.

28. Gurin, Sergiu. *Sistemul de educație fizică și sport în tranziție: de la Uniunea Sovietică la Republica Moldova (1988–1996)*. În: „Latinitate, Romanitate, Românitate", Ed. 8, 31 octombrie – 2 noiembrie 2024, Chișinău. Chișinău: Bons Offices, 2025, p. 461-470.

Citation: Gurin, S. The Influence of the Cold War on the Development of Sport in the USSR. Case Study: Moldovan RSS. In: Dialogica. Cultural Studies and Literature Scientific Journal, 2026, nr. 1, p. 103-109. https://doi.org/10.59295/DIA.2026.1.12

Publisher's Note: Dialogica stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: © 2026 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).